

[Kaud Thomsen.]

her ved anden behandling gerne vil pege på nogle af de punkter inden for målet og midlerne, hvor vore meninger adskiller sig fra hinanden.

Personlig har jeg den indstilling, at jeg hellere vil være med til at slå bro end til at skille vandene. Nogen bro kan der ikke slås i dette tilfælde, dertil tror jeg nok at afstandene er for store; men skade kan det dog ikke at pege på de punkter, vi fra vor side navnlig må kritisere. Engang ved første korsvej kan vi så muligvis tales ved igen.

Om målet er vi navnlig uenige, for så vidt angår lovforslagets § 4, nr. 1 og 2, der drejer sig om bistandsydelse til enkeltvirksomheder eller brancher, til undersøgelser, forarbejder og forsøgsvirksomhed eller rationaliseringsundersøgelser. Vi mener ikke, det kan være statens opgave at støtte her.

Hvad angår § 5, så må vi naturligvis særlig tage afstand fra formålene: for at bistå ved virksomheders omstilling til ændrede markedsforhold eller for at muliggøre iværksættelse, udvidelse eller rationalisering af virksomheder, hvortil der er knyttet en særlig eksportinteresse. Det er naturligvis rigtigt, at eksporten i fremtiden vil være nøjagtig lige så vigtig, som den har været hidtil, men jeg synes, der skal lidt af en ændring af opfattelsen til dér. Med den frie konkurrence, vi formodentlig kommer til at stå over for i fællesmarkedet, bliver konkurrenceevnen på hjemmemarkedet sandelig også af den allerstørste betydning, således at hovedsynspunktet fortsat må være, at virksomheden bliver konkurrence-dygtig både på hjemmemarkedet og på eksportmarkedet, og dette forhold tror jeg — og det er sagt så ofte — at industrien bedre kan klare selv.

Målet kan vi altså ikke være fuldt enige om, og dermed kan man som regel heller ikke være enig i de midler, der skal bruges. Det er vi bestemt heller ikke, men med henblik på, hvad jeg sagde før, vil jeg gerne ved denne anden behandling pege på nogle enkelte punkter, hvor jeg synes at man i alt fald kunne gøre i og for sig urigtige midler lidt mindre urigtige, end jeg finder de er nu.

Ifølge § 5 kan staten yde garanti for lån,

såfremt hensigtsmæssig finansiering ikke skønnes at kunne opnås uden statens støtte. Det er under udvalgsarbejdet oplyst, at man normalt anser dette skøn for at være udøvet, når ansøgerens lokale bank ikke har kunnet eller villet yde lånet. Jeg ville meget gerne have haft dette strammet betydeligt. Det bør dog være normalt, at der i alle tilfælde er spurgt flere banker eller finansieringsinstituttet for industri og håndværk, som man har til det samme.

Det er endvidere oplyst, at man ved lån med statsgaranti får en rentebesparelse, for tiden på $\frac{1}{2}$ pct. Enhver rentebesparelse er nok til kunstigt at stimulere interessen for statsgarantier. Her burde rentebesparelsen ophæves ved, at der til staten betales en udlignende garantiprovision, så der ingen rentefordel var ved statsgarantierne.

Jeg har også nogle bemærkninger om garantiernes løbetid, som § 6 foreslår til 15 år, i særlige tilfælde op til 18 år. Så vidt jeg husker, var det efter den gamle lov 10 år for maskiner og inventar og 15 år for bygninger. Der burde være mulighed for en differentiering her. Men samtidig synes jeg, at man i den forbindelse skal se lidt på de institutter, der skal yde lånene med de eventuelle statsgarantier, og som hver for sig har en vidt forskellig praksis med hensyn til gennemsnittet for deres udlånstid. Det drejer sig om banker, der normalt ikke holder af at komme over 5-10 år med deres udlånstid; Finansierings-Instituttet for Industri og Håndværk ligger, så vidt jeg husker, på 10-15 år eller gennemsnitlig 12 år, medens livsforsikringsselskaberne gerne vil gå helt op til 25 år. Jeg synes, der burde være en lidt bredere ramme angivet i § 6, således at garantier under særlige forhold — det vil altså nærmest sige, hvor det drejer sig om bygninger samt om lån fra livsforsikringsselskaber — kunne ydes for et tidsrum op til 25 år.

Endelig er der § 7, der forudser statslån. Vi synes altså, det er og bliver uheldigt, at staten skal kunne give lån, og det bliver ikke bedre, når det som begrundelse anføres i bemærkningerne, at

„det må anses for uheldigt, at et tilsagn om finansieringsbistand fra statens side ikke vil kunne udnyttes på grund af pengemarkedets forhold“